

Science
Conference
2026

13–14 Feb 2026

International **scientific and practical conference**

- 1. Scientific technologies**
- 2. Economy**
- 3. Finance**
- 4. Mathematical analysis**
- 5. Technical sciences**
- 6. Pedagogy**
- 7. Psychology**
- 8. Philosophy**
- 9. Natural Sciences**

OpenAIRE | EXPLORE

www.d-pressa.com

International scientific and practical conference

Part 1
February 2026

Collection of Scientific Works

© International scientific and practical conference. 2026.

O‘ZBEKISTONDA PSIXOLOGIK XIZMATNI TASHKIL ETISH: ILMIY TAHLIL VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Karakulova Umida Abduvakilovna

O‘zMU Jizzax filiali “Psixologiya” kafedrası assistenti

umida260686@gmail.com

Mamayusupova Maftuna Muxiddin qizi, Murtozayeva Farangis Yunus qizi

O‘zMU Jizzax filiali “Amaliy psixologiya” yo‘nalishi 4-kurs talabalari

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasida psixologik xizmatni tashkil etishning nazariy asoslari, huquqiy-me‘yoriy bazasi, amaliy tajribasi va rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: psixologik xizmat, ruhiy salomatlik, O‘zbekiston qonunchiligi, ta‘lim muassasalari, psixokonsultatsiya, maxfiylik.

Zamonaviy jamiyatda psixologik bosimlar (stress, ijtimoiy o‘zgarishlar, pandemiya oqibatlar) kuchayishi natijasida psixologik yordamga bo‘lgan ehtiyoj ortib bormoqda. O‘zbekistonda bu yo‘nalish “Yangi O‘zbekiston” taraqqiyot strategiyasi doirasida alohida ahamiyat kasb etmoqda. Ilgari psixologik xizmat asosan ta‘lim tizimida (maktab psixologi lavozimi) cheklangan bo‘lsa, hozirgi vaqtda u aholining barcha qatlamlarini qamrab oluvchi kompleks tizimga aylanishi kerak.

2024-yilgi Qonun psixologik yordamni faqat psixologiya bo‘yicha oliy ma‘lumotga ega mutaxassislar tomonidan ko‘rsatilishini belgilab, kasbiy sirni shifokor siri bilan tenglashtirdi. Bu qadam sohani professionalizatsiya qilish va aholini sifatsiz xizmatdan himoya qilishga qaratilgan.

Psixologik xizmatning nazariy poydevori xorijiy va mahalliy olimlarning ishlariga asoslanadi. Xalqaro tajribada (AQSh, Yevropa mamlakatlari) psixologik xizmat ta‘lim, sog‘liqni saqlash va mehnat sohasida integratsiyalashgan holda ishlaydi. O‘zbekistonda bu yo‘nalish pedologiya va pedagogik psixologiya rivoji bilan bog‘liq (1930-yillar).

Bugungi kunda psixologik xizmat quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- Ixtiyoriylik va inson huquqlarini hurmat qilish;
- Maxfiylik (kasbiy sir);
- Ilmiy asoslilik (zamonaviy diagnostika va korreksiya metodlari);
- Kompleks yondashuv (individual, guruh va oilaviy ish).

Huquqiy-me‘yoriy baza

O‘zbekiston Respublikasida psixologik xizmatni tartibga soluvchi asosiy hujjat — 2024-yil 5-noyabrda qabul qilingan O‘RQ-989-sonli Qonun. U quyidagilarni belgilaydi:

- Psixologik yordam turlari: profilaktika, konsultatsiya, korreksiya, rehabilitatsiya.
- Ko‘rsatuvchilar: davlat organlari, ta‘lim muassasalari, xususiylar tadbirkorlar.
- Ta‘lim tizimida (maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus) psixologik yordam majburiy ravishda tashkil etiladi.

• Ma'lumotlarning maxfiyligi va 14 yoshgacha bo'lgan bolalarga yordam ko'rsatish tartibi (vakillar roziligi bilan, favqulodda holatlarda istisno).

Bundan tashqari, Vazirlar Mahkamasining 577-sonli qarori (2019) ta'lim muassasalarida psixolog shtatini belgilaydi.

Ta'lim muassasalarida: Psixolog o'quvchilarning psixologik salomatligini monitoring qiladi, moslashuv muammolarini hal qiladi, kasbga yo'naltirish ishlarini olib boradi. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, maktab psixologi faoliyati o'quvchilarning akademik muvaffaqiyati va ijtimoiy moslashuvini yaxshilaydi.

Xususiy va davlat markazlarida: Pullik yoki bepul xizmatlar (oilaviy konsultatsiya, stress boshqaruvi, travma terapiyasi). 2024-yilgi Qonun xususiy psixologlar faoliyatini qonuniylashtirdi va standartlarni Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan tasdiqlashni nazarda tutadi.

Oliy ta'limda: Vuzlarda psixologik xizmat talabalar stressi, adaptatsiya va kasbiy rivojlanish masalalarini hal qiladi. Markaziy Osiyo mamlakatlari bilan solishtirganda, O'zbekistonda normativ talablar kuchliroq, ammo amaliy qamrov yetarli emas. Dolzarb muammolar

- Kadrlar yetishmovchiligi va malaka oshirish zarurati.
- Moliyaviy resurslar cheklanganligi.
- Jamiyatda psixologik yordamga bo'lgan stigmaning saqlanib qolishi.
- Onlayn xizmatlarning rivoji va raqamli maxfiylik masalalari.

Rivojlanish istiqbollari

- Psixologik yordam standartlarini ishlab chiqish va joriy etish.
- Ilmiy-tadqiqot markazlarini ko'paytirish.
- Ta'lim dasturlariga psixologik savodxonlikni kiritish.
- Xalqaro tajribani (masalan, WHO tavsiyalari) milliy kontekstga moslashtirish.
- 2025–2030 yillarga mo'ljallangan milliy dastur ishlab chiqish.

O'zbekistonda psixologik xizmatni tashkil etish — bu nafaqat huquqiy, balki ijtimoiy va insonparvarlik vazifasidir. 2024-yilgi Qonunning qabul qilinishi muhim qadam bo'lib, kelgusida aholining ruhiy salomatligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Ilmiy tadqiqotlar va amaliy ishlarning uyg'unligi orqali bu soha yanada samarali rivojlanishi mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Qonuni "Aholiga psixologik yordam ko'rsatish to'g'risida" (O'RQ-989, 05.11.2024).
2. Karimova Sh.K. va boshq. Psixologik xizmatning rivoji haqidagi ilmiy maqolalar.
3. Xalqaro manbalar: WHO ruhiy salomatlik bo'yicha qo'llanmalar.
4. Qoraqulova, U., Rejebbayeva, A. (2025). HISSIY INTELLEKTNING O'QUV JARAYONIGA TA'SIRI. Ilmiy amaliy konferentsiya, 1 (1), 197-199. <https://d-pressa.com/index.php/spc/article/view/210>
5. KARAKULOVA, U. (2025). TALABALARDA EMOTSIONAL INTELLEKTNING O'QUV MOTIVATSIYASIGA TA'SIRI. «ACTA NUUZ», 1(1.4. 1), 91-93.